

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 574/2012-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 9147/2012, sp. zn. Rvp 10195/2012 a sp. zn. Rvp 10196/2012, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Revúca v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Er 641/2010, sp. zn. 3 Er 664/2010 a jeho uzneseniami z 15. februára 2012, pod sp. zn. 3 Er 343/2010 a jeho uznesením z 8. februára 2012 v spojení s postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. sp. zn. 15 CoE 74/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012, sp. zn. 17 CoE 92/2012 a jeho uznesením z 25. apríla 2012 a sp. zn. 15 CoE 108/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 9147/2012, sp. zn. Rvp 10195/2012 a sp. zn. Rvp 10196/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 9147/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 19. júna 2012 a 2. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Revúca (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Er 641/2010, sp. zn. 3 Er 664/2010 a jeho uzneseniami z 15. februára, pod sp. zn. 3 Er 343/2010 a jeho uznesením z 8. februára 2012 v spojení s postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 15 CoE 74/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012, sp. zn. 17 CoE 92/2012 a jeho uznesením z 25. apríla 2012 a sp. zn. 15 CoE 108/2012 (spolu ďalej aj „napadnuté konania“) a jeho uznesením z 31. mája 2012 (spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s dlžníkmi úvery, ktoré boli títo povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverových zmluvách. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníci dobrovoľne nepristúpili k úhrade svojich záväzkov, stali sa pohľadávky sťažovateľky voči nim splatnými a v nadväznosti na podmienky dojednané v úverových zmluvách obsahujúce aj rozhodcovskú doložku boli sťažovateľkou začaté rozhodcovské konania pred ňou zvoleným rozhodcovským súdom – spoločnosťou S., a. s., B. Rozhodcovské rozsudky tohto súdu boli exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor na základe poverení udelených okresným súdom začal nútený výkon rozhodnutí, t. j. exekúcie. V priebehu exekučného konania okresný súd napadnutými uzneseniami rozhodol tak, že exekúcie

zastavil. Krajský súd na odvolania sťažovateľky napadnutými uzneseniami potvrdil okresným súdom vydané prvostupňové rozhodnutia ako vecne správne.

Sťažovateľka v predloženej argumentácii napáda právne závery v rozhodovacej činnosti okresného súdu a krajského súdu namietajúc ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávnych ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich, keď okresný súd a krajský súd „... *svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia a s použitím chybných aplikácie a interpretácie...*“, za súbežného porušenia viacerých procesných pravidiel spočívajúcich v tom, že „... *rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ... rozhodol bez návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ... svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, ... rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože nevykonal náležité dokazovanie...*“. Sťažovateľka zároveň poskytla ústavnému súdu na zváženie vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na jej právnu vec, keď uviedla, že „*Zákonodarcu priznal všeobecným súdom právomoc posudzovať zákonnosť rozhodnutí rozhodcovských súdov iba v rámci konania o zrušení rozhodcovského rozsudku, teda iba v rámci konania zvláštneho, uskutočňovaného na základe zákona, ktorý bol na úpravu rozhodovania sporov rozhodcovskými súdmi a úpravu uznania a výkonu tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí... prijatý. Všeobecný súd si musí byť vedomí toho, že ani súdy nie sú oprávnené vykonávať priame zásahy do právoplatných rozhodnutí rozhodcovských súdov... Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti, či rozhodnutie (iný titul) je z hľadiska zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej... ako aj materiálnej... V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť... rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.*“. V závere svojej argumentácie zdôraznila, že „*Exekúcia bola začatá zákonným spôsobom, na základe vykonateľného a platného exekučného titulu, ktorý naďalej existuje a zotráva platným, právoplatným*

a vykonateľným. Súd po vykonaní prieskumu exekučného titulu vydal súdnemu exekútorovi poverenie na výkon exekúcie. Od vydania exekučného titulu, ani od vydania poverenia na výkon exekúcie nenastali žiadne nové právne ani skutkové okolnosti, ktoré by mali viesť k zmene postoja súdu.“.

Podaním doručeným ústavnému súdu 15. novembra 2012 sťažovateľka doplnila odôvodnenia sťažností hlavne vo vzťahu k namietanému porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ďalšiu právnu argumentáciu namietajúc, že ak v sťažnosti označené všeobecné súdy zastavili exekučné konania podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) pre neprijateľnú zmluvnú podmienku spočívajúcu v rozhodcovskej doložke, nemohli tak urobiť, pretože takýto dôvod nie je v označenom ustanovení uvedený.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutým postupom a napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutým postupom a napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu.

II.A K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9147/2012, sp. zn. Rvp 10195/2012 a sp. zn. Rvp 10196/2012 a z tohto obsahu

vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.B K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru, článkov ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými uzneseniami

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Pokiaľ ide o napadnuté uznesenia okresného súdu (ako aj o napadnuté konania), ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti týmto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto sťažnosti v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.C K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými uzneseniami

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07,

III. ÚS 24/2010). Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd v danom prípade považoval za významné vyriešiť zásadný problém sťažovateľky, a teda či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia zastavená, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu; uvedené konanie pred rozhodcovským súdom nadväzovalo na rozhodcovskú doložku uzatvorenú medzi sťažovateľkou a dlžníkmi v zmluve.

Z napadnutých uznesení krajského súdu vyplýva jeho stotožnenie sa so závermi rozhodnutí okresného súdu, ktorý svoje rozhodnutie o zastavení exekučného konania založil na § 57 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), a to z toho dôvodu, že rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol v danej veci exekučným titulom,

považoval za nevykonateľný, pretože dospel k záveru že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere je neprijateľnou podmienkou, keďže nebola s povinným dohodnutá individuálne a núti povinného riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovskom súde. Vzhľadom na to je toto ustanovenie zmluvy o úvere podľa názoru okresného súdu zo zákona neplatné.

Krajský súd vo svojich napadnutých uzneseniach dôsledne vyložil svoje úvahy týkajúce sa posúdenia v týchto veciach rozhodujúcej okolnosti, a to rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky (od ktorej sťažovateľka aj odvíjala príslušnosť ňou zvoleného rozhodcovského súdu na konanie a ktorého rozsudok bol exekučným titulom) vo vzťahu k normám spotrebiteľskej legislatívy.

Krajský súd v uznesení sp. zn. 15 CoE 108/2012 z 31. mája 2012 v podstatnom uviedol, že *„Odvolací súd zastáva zhodný názor s okresným súdom v tom, že účastníci uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári) podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 01. 2008 a § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, že na úverový vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Prípadná klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka, keď v záhlaví zmluvy sa uvádza, že sa uzatvára podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, nie je prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patria aj ust. § 52 a nasl., týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, vychádzajúc zo subsidiarity Občianskeho zákonníka.*

Tomuto zisteniu bolo potrebné podriadiť, ako to správne urobil okresný súd, jeho ďalší procesný postup, v ktorom sa prednostne zaoberal otázkou právomoci orgánu (rozhodcovského súdu), ktorý vydal exekučný titul. Výsledkom bolo zistenie o neplatnosti rozhodcovskej doložky. Keďže právomoc rozhodcovského súdu, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok je založená na neplatnom právnom úkone, potom aj exekučný titul vydaný v takomto konaní je vydaný v rozpore so zákonom, nie je spôsobilým exekučným titulom.

Treba súhlasiť s okresným súdom v tom, že preskúmaním predložených listinných dôkazov, najmä Zmluvy o úvere zo dňa 05. 01. 2009, vrátane Všeobecných podmienok

poskytnutia úveru, vzhľadom na kritériá, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky, aplikáciou zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka – ust. § 52 a nasl. týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa, ako aj smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemožno o rozhodcovskej doložke zakotvenej v bode 18. vysloviť iný záver než ten, že takáto doložka je neprijateľná a neplatná podmienka zmluvy. Rozhodcovskú doložku – bod 18, ako súčasť Všeobecných podmienok poskytnutia úveru si povinný (spotrebiteľ) osobne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy vopred pripravenými veriteľom pre veľký počet spotrebiteľov, ktoré povinný ovplyvniť nemohol, ktoré navyše sú napísané veľmi drobným písmom čo iba potvrdzuje pochybnosť súdu o tom, že si tieto podmienky povinný vôbec všimol. Správne v rozhodnutí okresný súd konštatoval, že spotrebiteľ v konečnom dôsledku zmluvu mohol len ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým všeobecným podmienkam obsiahnutým vo formulárovej predtlačí, vrátane rozhodcovskej doložky. Uvedené okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvy nasvedčujú tomu a vylučujú záver o voľbe povinného slobodne sa rozhodnúť pri podpise zmluvy.

Dôvody neprípustnosti exekúcie ustanovuje zákon (§ 57 až § 59 Exekučného poriadku). Každý z týchto dôvodov má za následok zastavenie exekúcie. Podľa § 58 ods. 2 Exekučného poriadku súd zastaví exekúciu aj bez návrhu. Súd tak môže urobiť v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania, ak zistí dôvody pre ktoré exekúciu nemožno ďalej vykonávať. V tomto zmysle je koncipované aj ust. § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku ako dôvod zastavenia exekúcie. Zahŕňa i prípad, kedy sa exekúcia nemala vôbec začať, keďže rozhodnutie nebolo vykonateľné a v čase rozhodovania o zastavení exekúcie stále vykonateľné nie je.

Odvolačný súd uznesenie okresného súdu vo výroku o zastavení exekúcie potvrdil z tých istých dôvodov, ktoré uviedol v rozhodnutí okresný súd.

Rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu zriadeného pri Slovenskej rozhodcovskej a. s... nemôže byť a nie je riadnym exekučným titulom v zmysle § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie neprebehlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého by mala byť vykonaná exekúcia. Exekučný titul nie je vykonateľný. Rozhodcovská

doložka, od ktorej rozhodcovský súd odvodzuje svoju právomoc konať a rozhodnúť vo veci, bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou podľa ust. § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r) a neplatnou podľa ust. § 53 ods. 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného od 12. 12. 2008, ako uviedol v rozhodnutí okresný súd.

Rozhodnutie exekučného súdu je založené na platnej právnej úprave právneho poriadku ustanoveniach Občianskeho zákonníka a Zákona aplikoval príslušné právne predpisy SR (pramene práva) v ktorých je smernica rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách obsiahnutá. Z hľadiska právneho posúdenia veci nie je na škodu rozhodnutia keď exekučný súd v odôvodnení rozhodnutia poukazuje aj na konkrétne ustanovenia cit. smernice.

Postup exekučného súdu, keď preskúmal exekučný titul v štádiu konania po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, treba poukazom na platnú právnu úpravu Exekučného poriadku (§ 41) a ZoRK (§ 45 ods. 1) súd môže skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, t. j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie netvorí prekážku veci rozsúdenej v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p. (len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova), pretože poverenie na vykonanie exekúcie je len písomný doklad, ktorým súdny exekútor preukazuje svoje oprávnenie exekúciu vykonávať.

Exekučný súd náležite zistil skutkový stav a mal dostatok podkladov pre správne rozhodnutie vo veci. Exekučné konanie je konanie vykonávacie, nie sporové. V exekučných konaniach sa spravidla pojednávajú, pretože vec sama už bola prejednaná potrebné. Názor oprávneného, že nakoľko okresný súd v danej exekučnej veci nevypočul oprávneného, či nenariadil pojednanie, odňal tým oprávnenému možnosť konať pred súdom, nemá oporu v platnej právnej úprave.“.

Krajský súd v uznesení sp. zn. 15 CoE 74/2012 z 24. apríla 2012 v podstatnom uviedol:

„Odvolací súd zastáva zhodný názor s okresným súdom v tom, že účastníci uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy

a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačennom formulári, právny status povinnej podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 01. 2008 a § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, že na úverový vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Prípadná klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka ako v danom prípade, keď v záhlaví zmluvy sa uvádza, že sa uzatvára podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, nie je prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patria aj ust. § 52 a nasl., týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, vychádzajúc zo subsidiarity Občianskeho zákonníka.

Tomuto bolo potrebné podriadiť, ako to správne urobil okresný súd, ďalší procesný postup súdu, v ktorom sa prednostne zaoberal otázkou právomocí orgánu (rozhodcovského súdu), ktorý vydal exekučný titul. Výsledkom bolo zistenie o neplatnosti rozhodcovskej doložky. Keďže právomoc rozhodcovského súdu, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok je založená na neplatnom právnom úkone, potom aj exekučný titul vydaný v takomto konaní je vydaný v rozpore so zákonom a nie je spôsobilým exekučným titulom. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru spoločnosťou P., s. r. o., ktoré majú povahu univerzálnych obchodných podmienok, sú predtlačené a veriteľom (oprávneným) opakovane používané pri uzatváraní zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu, spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ich obsah, dohodnúť sa individuálne na obchodných podmienkach s dodávateľom. Teda aj rozhodcovskú doložku – bod 18.3 ako súčasť Všeobecných podmienok poskytnutia úveru si povinná (spotrebiteľ) osobne nevyjedнала a nemala na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy vopred pripravenými veriteľom pre veľký počet spotrebiteľov, ktoré povinná ovplyvniť nemohla, ktoré navyše sú napísané veľmi drobným písmom čo iba potvrdzuje pochybnosť súdu o tom, že si tieto podmienky povinná vôbec všimla, a v konečnom dôsledku zmluvu mohla len ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým všeobecným podmienkam obsiahnutým vo formulárovej predtlačí, vrátane rozhodcovskej doložky. Uvedené okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvy nasvedčujú tomu a vylučujú záver o voľbe povinnej (slobodne sa rozhodnúť) pri podpise zmluvy. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny.

Odvolací súd uznesenie okresného súdu vo výroku o zastavení exekúcie potvrdil z tých istých dôvodov, ktoré uviedol v rozhodnutí okresný súd.

Rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu zriadeného pri Slovenskej rozhodcovskej a. s..., sp. zn. SR 15558/09 zo dňa 08. 10. 2009 nemôže byť a nie je riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie v zmysle § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Pred podaním rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom by mala byť vykonaná exekúcia. Exekučný od ktorej rozhodcovský súd odvodzuje s v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou podľa ust. § 53 ods. 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného od 12. 12. 2008, ako uviedol v rozhodnutí okresný súd.

Odvolacie dôvody oprávneného odvolací súd neuznal za dôvodné.

Rozhodnutie exekučného súdu je založené na platnej právnej úprave právneho poriadku SR účinnej v rozhodnom čase. konkrétnych ustanoveniach Občianskeho zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch – teda súd aplikoval príslušne právne predpisy SR (pramene práva), v ktorých je smernica Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách obsiahnutá. Z hľadiska právneho posúdenia veci nie je na škodu rozhodnutia, že exekučný súd v odôvodnení rozhodnutia navyiac poukazuje aj na konkrétne ustanovenia cit. smernice.

Rovnako postup exekučného súdu, keď vydaní poverenia na vykonanie exekúcie v štádiu konania po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, treba hodnotiť ako opodstatnený a súladný zo zákonom. S poukazom na platnú právnu Exekučného poriadku (§41) a ZoRK (§45 ods. 1) súd môže skúmať exekučný titul štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie netvorí prekážku veci rozsúdené v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p. (len čo sa o znova), pretože poverenie na vykonanie veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať exekúcie je len písomný doklad, ktorým súdny exekútor preukazuje svoje oprávnenie exekúciu vykonávať.

Exekučný súd náležite zistil skutkový stav a mal dostatok podkladov pre správne rozhodnutie vo veci. Exekučné konanie je konaniach sa spravidla pojednávania nekonanie vykonávacie, nie sporové. V exekučných konaniach sa spravidla pojednávania nenariaďujú, pretože vec sama už bola prejednaná v základo konaní a dokazovanie nie je potrebné.

Názor oprávneného, že nakoľko okresný súd v danej exekučnej veci nevypočul oprávneného, či nenariadil pojednávanie, odňal tým oprávnenému možnosť konať pred súdom, nemá oporu v platnej právnej úprave...“

A napokon krajský súd v uznesení sp. zn. 17 CoE 92/2012 z 25. apríla 2012 v podstatnom uviedol:

«... Z predloženého spisu mal odvolací súd preukázaný skutkový stav tak, ako ho uviedol súd prvého stupňa. Okresný súd vec správne právne posúdil, keď pri rozhodovaní vychádzal z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej „OZ“) v nadväznosti na články smernice Rady 93/13/EHS svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil. Odvolací súd zdôrazňuje, že snaha dodávateľa použiť pri spotrebiteľskej zmluve podporne Obchodný zákonník, naráža na prednosť ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy a tiež vykonávacích predpisov k nemu. Zmluvu medzi oprávneným a povinným je možné považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase uzavretia zmluvy.

K odvolacej námietke oprávneného smerujúcej k možnosti preskúmať rozhodcovský rozsudok, odvolací súd zdôrazňuje vzhľadom na oprávneným predložený exekučný titul – rozhodcovský rozsudok, že súd nielen v procesnom štádiu exekučného konania, v ktorom posudzuje splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie, je oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky), ale počas celého exekučného konania. Súdna prax je jednotná v názore, že v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej (vyslovené stanovisko je plne v súlade s názorom vysloveným v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. októbra 2011,

sp. zn. 3 Cdo 122/2011 zo dňa 9. februára 2012). Či sa jedná o rozhodnutie formálne vykonateľné sa posudzuje z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané. Z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia, t. j. určitosť, zrozumiteľnosť a presnosť označenia subjektov práv a povinností, vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať sa skúma materiálna vykonateľnosť rozhodnutia. Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, t. j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu, a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. Záver o oprávnení okresného súdu preskúmavať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Otázkou, či súd rozhodujúci v rámci exekučného konania, uznesením ktorým bola exekúcia zastavená, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky aj v uznesení sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 zo 23. novembra 2011, v ktorom uviedol, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by boh potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukázal v tomto rozhodnutí aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Oprávneným namietaná skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinnej, v rozhodcovskom konaní nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je irelevantná. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského

súdu, exekučný súd iba skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd.

Nie je sporné, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý nemožno preskúmať podľa § 37 Zákona o rozhodcovskom konaní, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 Zákona o rozhodcovskom konaní). Súčasne ale s týmto tvrdením odvolací súd zdôrazňuje vzhľadom na oprávneným predložený exekučný titul – rozhodcovský rozsudok, že súd je oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky), či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom, ktorý má na to právomoc. Tento právny názor plne zodpovedá záverom obsiahnutým v rozhodnutí Súdneho dvora (ES) vo veci P. C-76/10 zo dňa 16. 11. 2010. Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13/EHS a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou. Ani predošlé vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je prekážkou res iudicata, veci už raz právoplatne rozhodnutej, pretože poverenie pre súdneho exekútora nemá charakter súdneho rozhodnutia. Neobstojí preto ani tvrdenie oprávneného, že súd môže pristúpiť k zastaveniu konania o výkone rozhodnutia rozhodcovského súdu alebo exekučného konania realizovaného na podklade takéhoto rozhodnutia len na návrh účastníka.

Pokiaľ oprávnený namietal, že exekučný súd založil a svoje rozhodnutie odôvodnil normatívnou úpravou, ktorá v Slovenskej republike nemá povahu prameňa práva, keď aplikoval ustanovenie smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa

podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Podľa článku 3 ods. 1 smernice, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí 17 CoE/92/2012 značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Citovaná smernica Rady bola prevzatá do nášho právneho poriadku zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, pričom na základe násady nepriameho účinku lak, ako to vyplýva z čl. 6 cit. smernice je táto záväzná aj pre Slovenskú republiku a treba ju používať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam vnútroštátneho poriadky ktoré upravujú spotrebiteľské právne vzťahy.

Nedôvodná je námietka oprávneného, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, lebo platí, že v exekučnom konaní sa už dokazovanie na objasnenie skutkového stavu veci nevykonáva, ale sa len overuje existencia exekučného titulu. Tam, kde povinným je spotrebiteľ, súdna prax vyžaduje určitú zvýšenú ochranu spotrebiteľa, lebo ho považuje za „slabšieho“ voči dodávateľovi. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa majú exekučný súd a exekútor dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán. Pre záver o vyslovení neplatnosti rozhodcovskej doložky bolo postačujúce oboznámiť sa s písomným vyhotovením zmluvy, pretože už na prvý pohľad je zrejmé, že ide o zmluvu formulárovú, štandardne používanú oprávneným ako dodávateľom.

Postup exekučného súdu v danej veci bol plne odôvodnený, pretože okresný súd správne zistil, že rozhodcovská doložka, ktorá bola dohodnutá v zmluvných dojednaniach ako súčasť zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinnou spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tak, ako to vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Zo zmluvy o úvere, ktorú uzavreli zmluvné strany dňa 04. 11. 2008 (č. l. 5 spisu) vyplýva, že oprávnený poskytol povinnej úver vo výške spolu 331,94 Eur. V zmluvných dojednaniach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere sa zmluvné strany v bode 18 „dohodli“ na spôsobe riešenia sporov – rozhodcovskú doložku tak, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom..., ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu m rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené

podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. OSP), Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť m rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

Odvolací súd sa zaoberal preskúmaním rozhodcovskej doložky v súlade s kritériami, na ktorých je založený Inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. Na základe námietok uvedených v odvolaní dospel k záveru, že rozhodcovská doložka začlenená do rámca podmienok štandardnej zmluvy spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Rozhodcovská doložka sa neodlišuje od ostatného textu všeobecných podmienok a podpis spotrebiteľa sa nenachádza za všeobecnými podmienkami vrátane rozhodcovskej doložky, ale na prvej strane úverovej zmluvy. Ak úver bol poskytnutý na náklade štandardnej formulárovej zmluvy, povinná ju mohla prijať ako celok vrátane úverových podmienok a v nich obsiahnutej rozhodcovskej doložky alebo ju odmietnuť ako celok. Je zrejme že oprávnený od počiatku sledoval koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade sporov zo zmluvy, boli tieto riešené na rozhodcovskom súde za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Rozhodcovský rozsudok nemôže byť exekučný titulom, keďže rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je od počiatku neplatná (§ 53 ods. 5 OZ). Ak je rozhodcovská doložka súčasťou formulárových zmluvných podmienok, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť, či už v dôsledku svojej nevedomosti, či nečinnosti. Pri ochrane spotrebiteľa preto v súvislosti s rozhodcovskou doložkou je nevyhnutné, aby spotrebiteľ mal možnosť požiadať všeobecný súd o ochranu, okrem , ak si rozhodcovský súd osobitne nevyjednal (výslovne si ho želal).»

Ústavný súd preskúmal právny názor krajského súdu a z neho vyplývajúce právne závery vo vzťahu k zmluvným podmienkam obsahujúcim rozhodcovskú doložku, ktorá zakladala právomoc rozhodcovského súdu, ktorého rozsudky boli následne exekučnými titulmi na začatie exekučných konaní voči dlžníkovi. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu správne posúdil právny vzťah medzi sťažovateľkou a dlžníkmi ako spotrebiteľský právny vzťah a následne vychádzajúc z § 52 a § 53 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“) a naň nadväzujúcej legislatívnej úpravy zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení, ako aj s poukazom na ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a tiež z ustálenej judikatúry ústavného súdu a európskych súdnych inštitúcií aplikoval na jeho posúdenie ustanovenia spotrebiteľského práva. Ako rozporné s týmito právami následne vyhodnotil aj príslušné ustanovenia zmlúv o úvere zakladajúce právomoc rozhodcovského súdu na konanie z viacerých dôvodov, ako napr. absencia individuálne dohodnutej takejto podmienky, reálna nemožnosť dlžníka ako spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah koncipovaný formulárovou zmluvou a ďalšie. Pokiaľ je teda právomoc rozhodcovského súdu založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nepochybné, že aj samotné rozhodcovské rozsudky ako celok boli vydané v rozpore so zákonom a nemôžu byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorý by bol vynúiteľný v exekučnom konaní.

Krajský súd v rámci svojej prieskumnej právomoci odvolacieho súdu teda preskúmal v rozsahu sťažovateľkou uplatnených odvolacích dôvodov napadnuté uznesenia okresného súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil, a tiež konštatoval, že exekučný súd má právo preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom nielen v štádiu konania pred udelením poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie, ale kedykoľvek v priebehu exekučného konania, a to na návrh účastníka konania, ako aj bez tohto návrhu.

Záver krajského súdu o oprávnení okresného súdu preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných

ustanoveniach Exekučného poriadku, nielen v § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku podľa ktorého exekučný súd obligatórne zastaví, napr. v prípade, ak zistí, že exekučné konanie sa začalo bez toho, aby sa exekučný titul stal vykonateľným. Z Exekučného poriadku vyplýva viacerô dôvodov, kvôli ktorým exekučný súd už začaté exekučné konanie zastaví, pričom viaceré z týchto dôvodov závisia práve od preskúmania exekučného titulu. Už začaté exekučné konanie tak súd obligatórne zastaví aj v prípade, ak v už začatom exekučnom konaní zistí, že rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným [§ 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku], alebo ak v prebiehajúcom exekučnom konaní zistí, že právo priznané exekučným titulom dodatočne zaniklo [§ 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku], alebo ak už začatú exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku]. Z § 57 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva povinnosť súdu zastaviť exekučné konanie, ak to vyplýva aj z iného právneho predpisu alebo Exekučného poriadku.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj na účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 58/1997 uviedol, že *„súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“*

K námietke sťažovateľky, v zmysle ktorej mal krajský súd postupovať neústavne, ak v rámci napadnutých konaní nenariadil verejné pojednávanie, ústavný súd poukazuje na právny názor najvyššieho súdu vyjadrený napr. v uznesení sp. zn. 6 Cdo 1/2012

z 21. marca 2012, podľa ktorého v štádiu exekučného konania, pri ktorom všeobecný súd skúma, či exekučný titul je v rozpore so zákonom podľa ustanovení Exekučného poriadku, sa vychádza z exekučného titulu, pričom v tomto štádiu všeobecný súd nevykonáva dokazovanie [ako procesnú činnosť osobitne upravenú v § 122 až § 124 OSP vzhľadom na to, že postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Ústavný súd uvedený právny názor považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný, a preto posúdil túto námietku sťažovateľky ako neopodstatnenú (pozri napr. aj IV. ÚS 456/2012, IV. ÚS 467/2012).

K námietke sťažovateľky, v zmysle ktorej mali oba sudy pochybiť, ak zastavili exekúcie podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní pre neprijateľnú zmluvnú podmienku spočívajúcu v rozhodcovskej doložke, ústavný súd uvádza, že krajský súd potvrdil napadnuté uznesenia okresného súdu, ktorými zastavil exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku z dôvodu, že exekučné tituly považoval za nevykonateľné.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a na odôvodnenie napadnutých uznesení krajského súdu (aj v spojení s odôvodnením napadnutých uznesení okresného súdu, pozn.) a tiež s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

II.D K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom krajského súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými uzneseniami

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 1 dodatkového

protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého postupu a uznesení krajského súdu a okresného súdu (v nadväznosti na potvrdené závery rozhodnutí okresného súdu krajským súdom v odvolacom konaní, pozn.) dospel k záveru, že z ich odôvodnení nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by nimi mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže všeobecné súdy v posudzovanom prípade ústavne konformným spôsobom interpretovali a aplikovali príslušné právne normy (v danom prípade ustanovenia Exekučného poriadku).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým postupom a uzneseniami krajského súdu (tak aj uznesení okresného súdu vzhľadom na ich potvrdenie krajským súdom v odvolacom konaní, pozn.) a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí sťažností na ďalšie konanie, v dôsledku čoho pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky aj v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.E K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými uzneseniami

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo k etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov

poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy.

Ústavný súd aj vo vzťahu k čl. 14 dohovoru poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že uvedený článok iba dopĺňa ostatné hmotnoprávne ustanovenia dohovoru a jeho protokolov. Tento článok však nemá vlastnú nezávislú existenciu, ale je účinný len vo vzťahu k právam a slobodám, ktoré sú zaručené ustanoveniami dohovoru (IV. ÚS 47/05).

Porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a porušenie zákazu diskriminácie zaručeného v čl. 14 dohovoru odôvodňovala sťažovateľka tým, že mala v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ňou zaobchádzané odlišne, súdy konali bez jej vedomia a pod. Z uvedeného vyplýva, že porušenie označených článkov ústavy a dohovoru sťažovateľka spája s porušením svojho základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorého porušenie však ústavný súd v postupe a uzneseniach krajského súdu nezistil, a preto nemohol konštatovať ani porušenie zákazu diskriminácie zaručeného čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, a to z dôvodu absencie akejkoľvek spojitosti (príčinnej súvislosti) medzi namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru a napadnutým postupom a uzneseniami krajského súdu. Z tohto dôvodu sú sťažnosti sťažovateľky aj v tejto ostatnej časti zjavne neopodstatnené (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012